

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **T. S.** zast. JUDr. Beátou Burianovou, advokátkou, se sídlem v Mariánských Lázních, Hlavní 161, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 1. 2006, č. j. 56 Az 159/2005 - 24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 25. 1. 2006, č. j. 56 Az 159/2005 - 24, zamítl žalobu žalobkyně podanou proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 10. 2005, č. j. OAM-959/VL-07-04-2005, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaného nebyl žalobkyni udělen azyl pro nesplnění podmínek podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a dále na žalobkyni nebyla vztažena překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 téhož zákona.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovatelce již jednou poskytnuta individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatelky, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatelky.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelkou uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatelky, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatelka s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatelky je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatelka žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti její kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uváděla, že na Ukrajině byla krácena na svých právech, resp. vystavena fyzickému násilí a pronásledování pro svou sexuální orientaci a příslušností k určité sociální skupině dovozovala existenci důvodů vymezených v § 12 zákona o azylu; odkazovala na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Stejně tak dovozovala porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 správního řádu a neobjektivnost a nepřesnost zpráv, ze kterých žalovaný vycházel. Namítala, že správní řízení nebylo vedeno v jejím mateřském jazyce. Požadovala zrušení napadaného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení.

K námitce týkající se pronásledování (pro sexuální orientaci stěžovatelky) odkazuje Nejvyšší správní soud na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. 1. 2006, č. j. 30 Az 51/2005 - 23, či na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 3. 2002, č. j. 7 A 716/2001 - 22, se kterými se plně ztotožňuje, a ze kterých vyplývá, že *pronásledováním ve smyslu § 12 zákona o azylu, samo o sobě není, stane-li se žadatelka pro svou odlišnou sexuální orientaci v zemi svého původu terčem slovního a fyzického napadání, ústrků a posměšků*, resp. vyplývá, že *ústrky ze strany soukromých osob pro odlišnou sexuální orientaci nejsou samy o sobě důvodem k udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, a to zvláště s demokratickou ústavou zaručující rovnost občanů a zakazující tak i diskriminaci homosexuálních vztahů*.

Takovou otázkou se v minulosti zabýval i Nejvyšší správní soud, odkázat lze např. na rozsudek č. j. 2 Azs 66/2006 - 52, www.nssoud.cz. V něm Nejvyšší správní soud mimo jiné uvedl, že menšinová sexuální orientace je nepochybně „zátěží“ v každé společnosti a že homosexuálové vytvářejí sociální skupinu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu tam, kde je tato jejich charakteristika významná pro náhled okolí (či v širším ohledu společnosti jako takové) na ně. V tomto smyslu jsou homosexuálové sociální skupinou stále ještě i v drtivé většině liberálních západních demografií. Sexuální orientaci nelze považovat za azylově relevantní důvod, půjde-li o pouhou sérii ústrků, byť v jednotlivých případech i vcelku intenzivních, pokud tyto ústrky ve svém celku nedosáhnou takové intenzity a systematičnosti, že u dotčené osoby ve zcela zásadní míře snižují kvalitu prožívání a berou životní perspektivu a že v ní vyvolávají silný pocit celkové bezvýchodnosti a beznadějnosti její situace. Navíc intenzita uvedených ústrků musí být „objektivní“ v tom smyslu, že by jimi byly výše uvedené negativní životní pocity působeny zpravidla i u jiných jedinců nacházejících se ve státě původu žadatele o azyl v obdobné situaci. Z toho, co stěžovatelka vypověděla v řízení před správním orgánem, však nelze usuzovat na dosažení takto charakterizované intenzity ústrků, nehledě na to, že psychický nátlak pro příslušnost k sociální skupině homosexuálů by byl azylově relevantní, pouze byl-li by přičitatelný veřejné moci ve státě původu. Podle výpovědi stěžovatelky nicméně ústrky, jimž byla vystavena, měly původ v jednání soukromých osob. Stěžovatelka se ostatně se svými problémy na státní orgány země původu ani neobrátila.

Co se týče příslušnosti k sociální skupině a judikatuře Nejvyššího správního soudu (stěžovatelka výslovně odkazovala na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 Azs 63/2004), je třeba stěžovatelce přisvědčit v tom, že označený rozsudek definoval označenou sociální skupinu, neb uvedl, že *i pouhá příslušnost k této skupině může být za určitých okolností postačujícím důvodem pro udělení azylu*, avšak rovněž uvedl, že *rozhodujícím pro naplnění znaku pronásledování je existence odůvodněného strachu z pronásledování směřujícího vůči žadateli o azyl, jako příslušníku určité sociální skupiny*,

jež podnikají úřady země, případně vychází od některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotyčné země a úřady vědomě takové jednání tolerují nebo odmítají, či jsou neschopné zajistit účinnou ochranu. Za situace, kdy však stěžovatelka neprokázala, že by pro svou příslušnost k označené skupině byla jakkoli pronásledována, ostatně takové pronásledování nevyplynulo ani z dokumentů, ze kterých vycházel správní orgán, nebylo možné stěžovatelce přisvědčit. Stejně tak bylo ostatně věcně postupováno i v označeném rozsudku.

K obecným námitkám stěžovatelky, které nejsou podloženy žádnými konkrétními tvrzeními - stěžovatelka obecně namítala porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu, avšak neuváděla žádných konkrétních pochybení správního orgánu - odkazuje Nejvyšší správní soud souhrnně např. na rozsudek ze dne 28. 4. 2004, č. j. 1 Azs 28/2004 – 41, www.nssoud.cz, či rozsudek ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004, www.nssoud.cz, jež se vztahují k soudnímu přezkumu nekonkretizovaných žalobních námitek.

K námitce, že řízení nebylo vedeno v jejím mateřském jazyce, Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 28. 8. 2003, č. j. 2 Azs 3/2003 - 44, www.nssoud.cz, podle něhož není porušením práva žadatele o azyl na úplné vyjádření podle § 22 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, pokud byl pohovor na jeho žádost veden v ruském jazyce.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu, ve spojení s judikaturou krajských soudů, poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatelka sama žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Dospěl totiž k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu

